

STRATA: İLİŞKİSEL SOSYAL BİLİMLER DERGİSİ

Dört aylık yaygın süreli dergi

(Hakemli akademik dergi)

İmtiyaz Sahibi: Phoenix Yayınevi adına Ünal Sevindik

Genel Yayın Yönetmeni: Ali Esgin

Sayı Editörü: Ozan Aşık - Aksu Akçaoğlu

Kitap Değerlendirme Editörü: Funda Sönmez Öğütle

stratadergikitapinceleme@gmail.com

Editörler Kurulu: Güney Çeğin, Vefa Saygın Öğütle, Ali Esgin

Yayın Kurulu: Aksu Akçaoğlu, Özlem Akkaya, Polat S. Alpman, Alim Arlı, Özgür Arun, Ozan Aşık, Aslıhan Aykaç Yanardağ, Özgür Budak, Barış Büyükokutan, Sinan T. Gülhan, Sanem Güvenç-Salgırlı, Barış Mücen, Nazlı Ökten, Gülbin Özdamar Akarçay, Nadir Suğur, Çağdaş Üngör, Semiray Yücebaş

Bilim ve Danışma Kurulu: Feyza Ak Akyol, Erhan Akarçay, Bekir Balkız, Didem Danış, Saniye Dedeoğlu, Koray Değirmenci, Ayşe Durakbaşı, Gökçen Ertuğrul, Aylin Görgün Baran, Neşe Gurallar, Mehmet Nuri Gültekin, Barış Gürsoy, Meltem Karadağ, Sevcan Karcı, Alp Yücel Kaya, Onur Kınlı, Hüseyin Köse, Ceren Lordoğlu, Meral Özbek, Ahmet Özcan, İbrahim Şirin, Ümit Tatlıcan, Elif Yeneroğlu, Egemen Yılığür, Mesut Yücebaş

Strata Sekreteryası: Gülşah Kurt, Hilal Sevlü, Tolga Ulusoy

9. Sayı: Şubat 2022, Ankara.

ISSN: 2667-6079

Yönetim Yeri:

Şehit Adem Yavuz Sok. Hitit Apt. 14/1. Kızılay/Ankara

Tel: 0 312 419 97 81 pbx • Faks: 0 (312) 419 16 11

Phoenix Yayınevi

©Phoenix Yayınevi Tüm Hakları Saklıdır.

www.phoenixyayinevi.com

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.

Sertifika No: 47865 İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48

Tel: 0(312) 341 36 67

Dağıtım: Siyasal Kitabevi

Şehit Adem Yavuz Sok. Hitit Apt. 14/1 Kızılay/Ankara

Kapak tasarım ve dizgi: Gamze Uçak

İletişim Adresi:

<https://stratadergi.org>

stratadergi@gmail.com

strata@strata.com

*Bu dergide yayımlanan makaleler, yazarlarının sorumluluğundadır.

Editörün Takdimi Ozan Aşık - Aksu Akçaoğlu	5
Etnografi Yorar: Sokak Müziğinin Çerçevesiz, Göçebe, Kılcal Seslerinin Peşinde Laçın Tutarlar	7
‘Mary Douglas Satmak’...: Etnografik Pazar Araştırma Sektörü Üzerine İlişkisel Bir Analiz Önder Güneş	29
Müzik Çevrelerinde Dönüşen Pozisyonlar ve İlişkiler: Pandemi Sürecinde Instagram Canlı Yayınlarının İncelenmesi Emre Aydın	63
Salgının Etnografisine Doğru: Covid-19 Salgınında Gündelik Hayat ve Total Kurumlar Aksu Akçaoğlu	89
Bedenden Kavramların İşleyişi Loïc Wacquant, Dieter Vandebroek Çev. Zeynel Hakan Aşer	113

Ozan Aşık ile Söyleşi: Katılımcı Gözlemden Gözlemci
Katılımcılığa Geçiş Üzerine
Tolga Ulusoy

149

Sosyal Temsilde Yarım Erkeklik:
Et Yemeyen Erkeklerin Toplumsal Durumu
Büşra Nur Topal

157

Editörün Takdimi

Ozan Aşık - Aksu Akçaoğlu

Strata'nın 9. sayısında, 8. sayı ile başladığımız etnografik yöntemin sosyal bilimlerdeki yerini, uygulama alanlarını ve metodolojik katkısını incelemeye devam ediyoruz. Bu sayıda, bir öncekinden farklı olarak, etnografik saha araştırmalarına daha çok yer veriyoruz. Böylelikle okuyucular, katkı sunan yazarların kendi kişisel deneyimlerine daha fazla yer veren bir tartışmaya dahil olacaklar. Bu sayının yazarlarından Laçın Tutalar, Önder Güneş, Emre Aydın, Aksu Akçaoğlu ve Loïc Wacquant'ın makaleleri ve de söyleşi bölümünün konuğu olan Ozan Aşık'ın kendi saha deneyimleri, etnografi ile otoetnografi (*autoethnography*) arasında gidip gelmekte. Otoetnografi, araştırmacının kendi kişisel deneyimine dayanır. Bu deneyim üzerine araştırmacının geliştirdiği özdeşünümselliğinin ürünü olan anekdotları daha geniş sosyo-kültürel anlamlarla ilişkilendirdiği bir etnografik yazın ve araştırma biçimidir. Elinizdeki sayıda yer alan etnografik araştırma edimlerinin ve stratejilerinin, yeni araştırmalar için bir esin kaynağı olmasını diliyoruz.

Strata'nın 9. sayısındaki etnografi dosyası, Laçın Tutalar'ın *Etnografi Yorar* başlıklı makalesiyle açılıyor. Tutalar çalışmasında, duyuşsal, duygusal ve duyusal bir etnografik saha olarak sokak müziğinin yapıldığı kamusal alanlarda kendini nasıl bulduğunu anlatıyor. Tutalar'ın özdeşünümsel anlatısı, genelde araştırmacı özne ve araştırmaya katılan özne arasında doğan etnografik karşılaşmaların araştırmacı özne ve araştırılan ses arasında nasıl gerçekleşebildiğine ve bu karşılaşmanın sokak müzisyeninin mekânsal deneyimindeki toplumsallığı nasıl inşa ettiğine bakıyor.

Önder Güneş ise özel sayının yukarıda bahsettiğimiz otobiyografik izleğinden biraz ayrılarak etnografik bilgiye daha dışarıdan ve analitik bir bakış açısı getiriyor. *Mary Douglas Satmak* başlıklı makalesinde Güneş, sosyal bilimlerde klasik yöntem tartışmalarından biri olan nicel-nitel ikiliğinden yola çıkıyor; ama bu klasik tartışmanın ötesine geçip nicel araştırma tekniklerini kullanmasıyla bilinen pazar araştırma sektöründe etnografinin popülerlik kazanması ve kazanırken de nasıl bir pazarlama ürünü haline geldiğini, içeriden bir bakış geliştirerek anlatıyor.

Müzik ve sosyoloji arasındaki ilişkiyi konu alan bir diğer makale ise Emre Aydın'a ait. *Müzik Çevrelerinde Dönüşen Pozisyonlar ve İlişkiler* başlıklı makalesinde Aydın, müzisyenlerin, kendisinin de katıldığı, performanslarının pandemi döneminde sanal ortama taşınmasıyla beraber dijital düzlemde müzisyen-dinleyici ilişkisine yönelik etnografik bir araştırmanın imkanını tartışıyor.

Salgının Etnografisine Doğru başlıklı makalesinde Aksu Akçaoğlu, ziyaretçi araştırmacı olarak bulunduğu ABD'de, COVID-19 salgının başlamasıyla beden ve ruhen bir parçası olduğu salgına dair kendi deneyimine etnograf gözüyle bakmakta. Akçaoğlu, tarihsel-toplumsal bir dönüşüm olarak salgın sırasındaki kendi bedensel varoluşunun yol gösterebileceği katılımcı gözlem imkanlarını tartışıyor.

Zeynel Hakan Aşer'in beceriyle Türkçe'ye çevirdiği makalesinde Loïc Wacquant, Dieter Vandebroek ile geliştirdiği diyalog üzerinden, etnografiyle iç içe geçen araştırma programının arkasında yatan biyografik ve akademik güzergahına ışık tutuyor. *Bedenden Kavramların İşleyişi*'nde Wacquant, geliştirdiği karşılaştırmalı kent etnografisinin merkezinde yer alan kavramsal çerçeveye açıklık getirmekle birlikte, 2022'de basılacak olan yeni kitabı *The Invention of the Underclass: A Study in the Politics of Knowledge*'a dair ipuçları da veriyor.

Tolga Ulusoy'un Ozan Aşık ile gerçekleştirdiği, *Katılımcı Gözlemden Gözlemci Katılımcılığa Geçiş Üzerine* başlıklı söyleşisi, tartışmayı gazeteciliğe getiriyor. Aşık, söyleşisinde Türkiye'nin ana akım televizyon kanallarında çalışan gazetecilerle yaptığı uzun soluklu etnografik saha araştırmasında katılımcı gözlemci statüsünde gözlemci katılımcı statüsüne geçişinin güzergahlarını sunuyor ve araştırma sürecinde nasıl gazetecilere özgü eğilim, motivasyon ve refleksler geliştirdiğini okuyucuyla paylaşıyor.

Son olarak, Büşra Nur Topal, *Sosyal Temsilde Yarım Erkeklik* başlıklı makalesinde bir kültürel beğeni ve pratik olarak et yeme ve yememe alışkanlıkları üzerinden toplumdaki farklı erkeklik temsillerinin izini sürüyor.

Sayının editörleri olarak, makaleleriyle, kitap eleştirileriyle ve çevirileriyle bize destek veren yazarlarımıza, hakemlik yapan meslektaşlarımıza, Strata'nın çalışkan sekreteryasına ve görüş ve önerilerini paylaşan arkadaşlarımıza teşekkürü borç biliriz.

Ozan Aşık / Aksu Akçaoğlu
Bursa/Çanakkale
Şubat 2022